

30 HİZMET YILINDAN FAZLA SÜRELER İÇİN DE EMEKLİ İKRAMİYESİ ÖDENMESİ GEREKTİĞİNE İLİŞKİN İDARE MAHKEMESİ KARARI

ANKARA 12. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO: 2015/540

KARAR NO: 2015/942

KARARIN ÖZETİ: 30 yılın üzerindeki hizmetleri için de emekli ikramiyesi ödemesi yapılması ve bunun için tahsis dosyasının incelenerek 30 yıldan fazla çalışma süresinin tespit edilip, bu sürenin karşılığı ikramiye tutarının emekli olduğu tarihteki değerler dikkate alınarak hesaplanması ve 30 yıldan fazla olan sürenin ne kadarının hangi gerekçe ile hesaba alınamayacağına açıkça ortaya konulup davacıya bildirilmesi gerekirken, Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümeceği gerekçesinin belirtilerek başvurusunun reddine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

DAVANIN ÖZETİ: 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında emekli olarak, emekli maaşı almaya hak kazanan davacının 30 hizmet yılından fazla geçen süreler için de emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emekli Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığı'nın 17.03.2015 günlü, 51.360.001 sayılı işleminin 30 yılı aşan hizmet süreleri yönünden emekli ikramiyesi ödenmemesi sonucunu doğuran yasal düzenleme Anayasa Mahkemesinin 25.12.2014 gün ve E:2013/111, K:2014/195 sayılı kararıyla Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edildiği, anılan kararın 07.01.2015 gün ve 29229 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdiği, isteminin oluşan yeni hukuki duruma göre değerlendirilmesi gerektiği iddiasıyla iptali ile fazla hizmet süresine göre hesaplanacak emekli ikramiyesinin başvuru tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesine karar verilmesi istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ: Dava konusu işlemin hukuka ve mevzuata uygun olduğu Anayasa Mahkemesi kararının geriye yürütülemeyeceği, bu nedenle haksız açılan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 12. İdare Mahkemesince dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında emekli olarak, emekli maaşı almaya hak kazanan davacının 30 hizmet yılından fazla geçen süreler için de emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle yaptığı başvurusunun reddine ilişkin Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emekli Hizmetleri Genel Müdürlüğü Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığınca tesis edilen işlemin iptali ile fazla hizmet süresine göre hesaplanacak emekli ikramiyesinin başvuru tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle açılmıştır.

08.06.1949 tarih 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun, 17.01.2012 tarih ve 6270 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 89. maddesinin 4.fikrasında; "Yukarıdaki fıkralara göre verilecek emekli ikramiyesinin hesabında 30 fiili hizmet yılından fazla süreler ile mülga 2829 sayılı Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlananlara ödenecek emeklilik ikramiyesinin hesabında bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen ve 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesine göre kıdem tazminatı ödenmesini gerektirmeyecek şekilde sona eren geçmiş hizmet süreleri ve her ne suretle olursa olsun evvelce iş sonu tazminatı veya bu mahiyette olmakla birlikte başka bir adla tazminat ödenen süreleri ile kıdem tazminatı ya da emekli ikramiyesi ödenmiş olan süreleri dikkate alınmaz. Ancak, mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri uygulanmış olmakla birlikte, bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmetleri arasında başka bir sigortalılık hali kapsamında çalışması bulunmayanların emekli ikramiyesine esas fiili hizmet sürelerinin hesabında, 1475 sayılı Kanunun 14 üncü maddesindeki şartlar aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Ankara 10. İdare Mahkemesi'nin 19.7.2013 günlü, E: 2013/296 sayılı kararıyla, uyuşmazlığın çözümünde uygulanacak olan ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 89. maddesinin 4. fıkrasında yer alan "... verilecek emeklilik ikramiyesinin hesabında 30 fiili hizmet yılından fazla süreler ... dikkate alınmaz." hükmündeki ibarenin Anayasaya aykırı olduğu kanaatine ulaşıldığından, Anayasanın 152. ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanununun 40. maddeleri uyarınca söz konusu ibarenin iptali istemiyle itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar verildiği, itiraz konusu ibarenin Anayasa'nın Anayasa'nın 2., 10. ve 60. maddelerine aykırı aykırı bulunarak, Anayasa Mahkemesi'nin 07.01.2015 tarih ve 29229 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25.12.2014 tarih ve E:2013/111, K:2014/195 sayılı kararı ile iptal edildiği görülmektedir.

Dosyasının incelenmesinden; Anayasa Mahkemesi'nin 25.12.2014 tarih ve E:2013/111, K:2014/195 sayılı kararı üzerine, 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu kapsamında emekli olarak, emekli maaşı almaya hak kazanan ve 30 hizmet yılı üzerinden emekli ikramiyesi alan davacının, 30 hizmet yılından fazla geçen süreler için de emekli ikramiyesi ödenmesi istemiyle yaptığı

başvurusunun ” ... iptal kararında kararın yürürlüğüne ilişkin olarak herhangi bir süre verilmemiş ve 25/12/2014 tarihli iptal kararı yayımı tarihi olan 07/01/2015 tarihinden itibaren hüküm ve sonuç doğurmaya başlamıştır.

Diğer taraftan, Anayasanın 153.maddesinde iptal kararlarının geriye yürümeyeceği hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla, söz konusu iptal kararı Resmi Gazetede yayımlandığı 07/01/2015 tarihinden itibaren geçerli olup, bu karar 07/01/2015 tarihinden önce aylık başlangıcı olan emekliler ile dul ve yetimlerini kapsamamaktadır. Bu nedenle, tarafınıza Anayasa Mahkemesi kararının yürürlük tarihi olan 07/01/2015 tarihinden önce aylık bağlanmış olması nedeniyle, talebiniz doğrultusunda 5434 sayılı Kanunun değişik 89.maddesi hükmü esas alınarak 30 yıldan fazla sürelerinize emeklilik ikramiyesi ödenmesine imkan bulunmadığı ...” gerekçesiyle reddi üzerine bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır. Kanun gücünü kullanan idarenin, idari işlem olarak ortaya çıkan açıklamalarının mutlaka hukuksal bir temelinin bulunması ve varlıklarını da bu temele dayalı olarak sürdürmeleri gerekmektedir. Buna idarenin kanuniliği ilkesi denir.

Kanunilik ilkesi, idarenin işlem ve eylemlerinin kanuna uygun olmasının yanısıra, işlem ve eylemlerinin kanuna dayalı olarak gerçekleşmesini de içerir. İdarenin, kanunla düzenlenmemiş, ya da uygulaya geldiği kanun tüm sonuçları ile ortadan kaldırılmış bir alanda faaliyette bulunmayacağı gibi, faaliyette bulunabilmesi için de kanundan aldığı yetkiye sahip olması, ya da sahip olduğu yetkinin devam ediyor olması gerekmektedir. Hal böyle olunca, başlangıçta var olan bir yasa hükmüne dayalı olarak kullanılan bir yetkinin yasal dayanağının hukuka aykırılığı nedeniyle sonradan ortadan kalkması, bu yasal yetkiye dayalı olarak gerçekleştirilen işlemlerin, zincirleme olarak sakatlanmasına neden olur. Uyuşmazlığa gerekçe gösterilen, Anayasa Mahkemesi kararında “nitelikleri ve durumları özdeş olan iştirakçiler aynı konumdadırlar. Ancak, itiraz konusu ibareye 30 yıl ve daha az çalışanlar ile fazla çalışanlar arasında anlaşılabilir ya da makul, adil ve haklı bir nedene dayanmayan bir ayırım öngörülmüştür. Bu durum, Anayasanın 10. maddesinde öngörülen kanun önünde eşitlik ilkesini ihlal etmektedir” denilerek ibarenin iptaline karar verildiği görülmüştür.

Anayasa'nın 153. maddesinde; “iptal kararlarının geriye yürümeyeceği” kuralına yer verilmiş, davalı idarece davaya konu işleme bu kural gerekçe gösterilmiş ise de; anılan hükmün burada uygulanması mümkün olmamaktadır. Zira; davacı yeni bir hak kazanmamıştır. Başka bir ifade ile Anayasa Mahkemesi kararı ile yeni bir hak inşa edilmemektedir.

Aksine var olan bir hak önceki mevzuat ile elinden alınmış, var olan bu hakka ancak “iptal” kararı ile kavuşmuştur. Bu sebeple, davacı, Anayasa Mahkemesi kararı ile birlikte geçmişte elde edemediği bu hakkını talep etme olanağı elde etmiştir. Aksi yorum, Anayasa Mahkemesi kararında belirtilen eşitlik ilkesinin, bu kez Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümez kuralı karşısında önceden emekli olanlar ile bu karardan sonra emekli olanlar arasında yeniden ihlal edilmiş olacağı ve bunun da sosyal güvenlik hakkına ve hukuk devleti ilkesine aykırılık oluşturacağı açıktır.

Bu durumda; davacının 30 yılın üzerindeki hizmeti için emekli ikramiyesi ödenmemesine ilişkin işlemin dayanağını oluşturan 08.06.1949 günlü, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 17.1.2012 günlü, 6270 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 1. maddesiyle değiştirilen 89. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan; “...verilecek emekli ikramiyesinin hesabında 30 fiili hizmet yılından fazla süreler...”ibaresinin Anayasa Mahkemesi'nin 07.01.2015 tarih ve 29229 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 25.12.2014 tarih ve E:2013/111, K:2014/195 sayılı kararı ile iptal edilmesi nedeniyle 5434 sayılı Kanuna tabi görev yapmış kişilerin emekli ikramiyesinin hesaplanmasında yer alan 30 yıllık süre sınırlamasının yasal dayanağının ortadan kalktığı, dolayısıyla mevcut yasal durum itibarıyla davacıya 30 yılın üzerindeki hizmetleri için de emekli ikramiyesi ödemesi yapılması ve bunun için tahsis dosyasının incelenerek 30 yıldan fazla çalışma süresinin tespit edilip, bu sürenin karşılığı ikramiye tutarının emekli olduğu tarihteki değerler dikkate alınarak hesaplanması ve 30 yıldan fazla olan sürenin ne kadarının hangi gerekçe ile hesaba alınmayacağına açıkça ortaya konulup davacıya bildirilmesi gerekirken, Anayasa Mahkemesi kararlarının geriye yürümeyeceği gerekçesinin belirtilerek başvurusunun reddine ilişkin işlemde hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Öte yandan, davacının başvurusunun değerlendirilerek, 30 hizmet yılından fazla geçen hizmet süresine göre hesaplanacak emekli ikramiyesinin hesaplanarak başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesi gerekmektedir. Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin iptaline, 30 hizmet yılından fazla geçen hizmet süresine göre hesaplanacak emekli ikramiyesinin hesaplanarak başvuru tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte ödenmesine, aşağıda dökümü yapılan 95,50 TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 750,00 TL vekalet ücretinin davalı idarece davacıya verilmesine, bu kararın kesinleşmesinden sonra posta ücreti avansından artan miktarın davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere, 29/06/2015 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.